

Text, přijatý 7. září v Praze účastníky konference Krajané a kultura, které se zúčastnilo přes 100 zahraničních Čechů z 20 zemí. Konferenci pořádal Mezinárodní koordináční výbor zahraničních Čechů ve spolupráci s dalšími institucemi.

Vážený pan Petr Nečas, předseda vlády České republiky
na vědomí pan Karel Schwarzenberg, 1. místopředseda vlády a ministr zahraničí

V Praze, 13. září 2010

Vážený pane premiére,

rádi bychom doporučili Vaši pozornosti zřízení instituce, která by koordinovala a řešila záležitosti zahraničních Čechů a krajanů. Počet lidí, kteří žijí mimo Českou republiku a hlásí se k českému původu, přesahuje 2 miliony. Zhruba 100 000 z nich má české státní občanství. Většinu z nich tvoří lidé, kteří v minulosti odešli do zahraničí z důvodu perzekuce. Tito lidé se obracují na různé státní instituce při vyřizování nejrůznějších formalit (žádosti o vydání dokladů, volby, restituce, důchody, sociální dávky, granty apod.). Domníváme se, že tato problematika by měla být soustředěna do jednoho místa.

Češi v zahraničí mnohokrát prokázali, že jsou připraveni být nápomocni republice, ať už se jednalo o podporu politických zájmů České republiky (vstup do NATO, EU, účast ve volbách, vytváření pozitivního obrazu ČR v zahraničí), zájmů obchodních, vědeckých, kulturních nebo o přímou finanční pomoc, která se týkala odstraňování povodňových škod, dodávek léků a lékařských potřeb, záchrany některých památek, zajišťování stáží a studijních pobytů pro studenty, vědce, lékaře atd.

Na počátku 90. let vznikl při předsednictvu vlády odbor pro krajanské záležitosti, který podléhal místopředsedovi vlády J. Mikloškovi. Tento úřad byl ideálním řešením protože zaručoval rychlou komunikaci a efektivní vyřizování agendy v atmosféře vzájemné důvěry. Po vzniku České republiky byl úřad převeden jako samostatný odbor do Ministerstva zahraničí. Později tento odbor zasáhlo několik reorganizací. Každá změna však znamenala snížení statutu, významu a pracovních možností tohoto útvaru. Nejdřív byl odbor sloučen s odborem kulturním, později s komunikací a prezentací a zatím v poslední reorganizaci byly krajanské otázky z odboru vyřazeny. Vznikla funkce zmocněnce pro krajanské záležitosti, který nemá rozpočet, pravomoci ani personál. Příslušnou agendu vyřizuje pracoviště jiného odboru. Komunikaci s Čechy ve světě na nynější úrovni nepovažujeme za adekvátní.

Jsme přesvědčeni, že zahraniční Češi stále představují pro Českou republiku důležitý potenciál a stát by měl jejich potřeby reflektovat a zabývat se jimi, nebo je aspoň z jednoho místa koordinovat. Domníváme se, že řešení představuje např. zřízení Rady vlády pro zahraniční Čechy, jako tomu je v otázkách národnostních menšin nebo romské menšiny. Představit si lze i jiné modely včetně zřízení zvláštního úřadu, jako tomu je na Slovensku (Úřad pre Slovákov žijúcich v zahraničí). Podobné úřady mají i jiné evropské země.

Pevně věříme, že soustředění agendy na jedno místo, na které by se mohli zahraniční Češi obracet a které by také český stát vůči nim reprezentovalo, by bylo výhodné pro obě strany. Toto řešení by posílilo zájem a loajalitu zahraničních Čechů a bylo by základem nových otevřenějších vztahů a spolupráce. Doufáme, že se našim návrhem budete zabývat. Na řešení a hledání vhodnějšího uspořádání jsme ochotni aktivně spolupracovat. Těšíme se na Vaši odpověď. Dovolte, abychom vám popřáli hodně úspěchů v osobním i politickém životě a hodně zdraví.

Ája Vrzáňová Steindler
předsedkyně Mezinárodního koordinačního výboru zahraničních Čechů
kontaktní údaje: MKVZČ, K Zahradkám 1289, 15500 Praha 5, info@zahranicnesi.com